

Τα άγραφα Μυστήρια της Εκκλησίας (Μέγας Βασίλειος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιανουαρίου 1, 2017

Από τα δόγματα και τας αληθείας που φυλάσσει η Εκκλησία άλλα μεν τα έχουμε πάρει από την γραπτήν διδασκαλίαν, άλλα δε, που μυστικώς έφθασαν μέχρις ημών εκ της **παραδόσεως** των αποστόλων, τα εκάμαμεν δεκτά. Και τα δύο στοιχεία, και η γραπτή και η άγραφος παράδοσις, έχουν την αυτήν σημασίαν διά την πίστιν. **Και κανείς εξ όσων έχουν και μικρά γνώσιν των εκκλησιαστικών θεσμών δεν θα εγείρει αντίρρησιν επ' αυτών.**

Διότι αν επιχειρούσαμεν να εγκατελείψωμεν όσα εκ των εθών είναι άγραφα, διότι δήθεν δεν έχουν μεγάλην σημασίαν, χωρίς να το καταλάβωμεν θα εζημιώναμεν το Ευαγγέλιον εις την ουσίαν του ή μάλλον θα μετετρέπαμεν το κήρυγμα εις κενόν νοήματος όνομα. Λόγου χάριν (δια να θυμηθώ το πρώτον και πιο συνηθισμένον απ' όλα), **ποιος εδίδαξε γραπτώς ότι οι ελπίζοντες εις το όνομα του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού φανερώνουν αυτήν την πίστιν των με το να κάνουν το σημείο του Σταυρού; Το να στρεφώμεθα προς Ανατολάς κατά την προσευχήν ποιον γραπτόν έργον μας το εδίδαξε; Τους λόγους της επικλήσεως κατά τον αγιασμό του άρτου της θείας ευχαριστίας και του ποτηρίου, ποιος εκ των αγίων μας τους άφησε γραπτώς; Δεν αρκούμεθα ασφαλώς εις αυτά που οι απόστολοι ή το Ευαγγέλιον μνημονεύουν, αλλά προ της Ευχαριστίας και μετά από αυτήν λέγομεν και άλλα, διότι εδιδάχθημεν από την άγραφον διδασκαλίαν ότι έχουν μεγάλην δύναμιν εις την επιτέλεσιν του Μυστηρίου.**

Ευλογούμεν επίσης και το ύδωρ του βαπτίσματος και το έλαιον του Χρίσματος και ακόμη και αυτόν που βαπτίζεται. **Από ποια γραπτά κείμενα τα επήραμεν αυτά; Δεν τα γνωρίζαμεν από την σιωπηράν και μυστικήν παράδοσιν; Ποιος γραπτός λόγος διδάσκει την δια του ελαίου χρίσιν; Από πού επήραμεν το να βαπτίζωμεν τρεις φορές εις το ύδωρ τον άνθρωπον; Και τα άλλα ακόμη τα σχετικά με το βάπτισμα, όπως η αποκήρυξις του Σατανά και των αγγέλων αυτού, από ποιον σύγγραμμα διδάσκονται; Δεν προέρχονται όλα αυτά από αυτήν την μη δημοσιευθείσαν και μυστικήν διδασκαλίαν, την οποίαν διετήρησαν οι**

πατέρες μας εν σιγή χωρίς να τη πολυερευνούν και να την περιεργάζονται, επειδή ορθώς είχαν μάθει, ότι πρέπει με τη σιωπήν να προστατεύομεν την σεμνότητα των μυστηρίων; Διότι πώς ήτο δυνατόν να διακηρυχθεί το νόημα αυτών τα οποία ούτε να ιδούν επιτρέπεται όσοι είναι αμύητοι; Τι επεδίωκεν άραγε ο μέγας Μωυσής με το να καθορίσει ότι δεν μπορούν όλοι να εισέρχονται εις το ιερόν; Τους βεβήλους δεν τους επέτρεψεν ούτε εντός των περιβόλων να εισέρχονται αφού δε άφησε τα προαύλια μόνον δια τους καθαρωτέρους, τους Λευίτας μόνον έκρινε ως αξίους να προσφέρουν λατρείαν εις τον Θεόν. Ενώ δε εξεχώρισεν ως έργον των ιερέων τα σφάγια και τα ολοκαυτώματα και όλην την άλλην ιερουργίαν, επέτρεψε εις ένα μόνον, τον αρχιερέα να εισέρχεται εις τα άδυτα. Και δι' αυτόν καθώρισε να εισέρχεται όχι πάντοτε, αλλά κατά μίαν μόνον ημέραν του χρόνου και κατά ωρισμένην ώρα, ώστε να εποπτεύει τα Άγια των Αγίων με θάμβος, λόγω του ότι θα ήτο τούτο κάτι ασυνήθιστον και ξεχωριστόν.

Εγνώριζε καλώς ο σοφός Μωυσής ότι εύκολα περιφρονεί κανείς το συνηθισμένον και ευκολοπλησίαστον, το απομεμακρυσμένον όμως και σπάνιον το θεωρεί κατά φυσικήν ακολουθίαν ως περισπούδαστον. Κατά τον ίδιο τρόπον λοιπόν και οι απόστολοι και πατέρες που έθεσαν εξ αρχής τους εν τη Εκκλησία θεσμούς επεδίωκαν να διαφυλάξουν με τη μυστικότητα και την σιωπήν την σεμνότητα των Μυστηρίων. **Άλλωστε παύει να είναι μυστήριο αυτό που εύκολα το πληροφορείται ο οιοσδήποτε.**

Αυτό είναι το νόημα της αγράφου παραδόσεως να μη αμεληθή και περιφρονηθή η γνώσις των δογμάτων από τους πολλούς λόγω συνηθείας. Υπάρχει διαφορά μεταξύ δόγματος και κηρύγματος. **Το δόγμα σιωπάται τα κηρύγματα δημοσιεύονται.** Ένα είδος σιωπής είναι και η ασάφεια της Γραφής, με την οποία καθιστά αυτή δυσχερή την κατανόηση των δογμάτων επ' ωφελεία των αναγνωστών.

Δι' αυτόν τον λόγον, ενώ όλοι στρεφόμεθα κατά την προσευχήν προς ανατολάς, ολίγοι γνωρίζομεν ότι επιζητούμεν έτσι την παλαιάν πατρίδα, τον παράδεισον, τον οποίον εφύτευσεν ο Θεός εις την Εδέμ που ευρίσκεται προς ανατολάς. Όρθιοι προσφέρομεν τας ευχάς κατά την ημέραν της Κυριακής δεν γνωρίζομε όμως όλοι τον λόγον. Όχι μόνον διά να υπενθυμίσουμε εις τους εαυτούς μας, με την στάσιν μας κατά την αναστάσιμον ημέραν, την Χάριν που μας εδόθη, ότι δηλαδή αναστηθήκαμε μαζί με τον Χριστόν και εμείς και οφείλομεν να επιδιώκωμεν τα άνω, αλλά και διότι φαίνεται ότι είναι αυτή και μία εικών της μελλούσης ζωής.

Διά τούτο ενώ είναι η αρχή των ημερών της εβδομάδος, δεν ωνομάσθη από τον Μωυσή πρώτη, αλλά μία. “Έγινε, λέγει, βράδυ, ήλθε κατόπιν το πρωί, και έχομεν έτσι μίαν ημέραν” (Γεν.1,5). Και τούτο διότι η ίδια ημέρα κάνει τον αυτόν κύκλον πολλές φορές. Είναι μία λοιπόν αυτή ημέρα, και συγχρόνως ογδόη και φανερώνει την μίαν πράγματι και αληθινήν ογδόη ημέραν, εις την οποίαν αναφέρεται και ο

ψαλμωδός εις μερικές επιγραφάς των ψαλμών, την κατάστασιν που θα διαδεχθή αυτόν τον χρόνον, την ατελείωτον ημέραν, την αβασίλευτον, που δεν τη διαδέχεται η νύκτα, τον ατελείωτον εκείνον και αγέραστον αιώνα.

Αναγκαστικώς λοιπόν η Εκκλησία διδάσκει εις τα τέκνα της να προσεύχονται κατ' αυτήν την ημέραν όρθιοι, ώστε με τη διαρκή **υπόμνησιν** της αιωνίου ζωής να μη παραμελούμεν τα εφόδια διά την εκεί μετάβασίν μας. Ολόκληρος δε η περίοδος της πεντηκοστής είναι υπόμνησις της εις το μέλλον αναμενόμενης αναστάσεως. Διότι εάν η μία εκείνη και πρώτη ημέρα επταπλασιασθή επτά φορές, συμπληρώνει τας επτά εβδομάδας της ιεράς περιόδου της Πεντηκοστής. Αρχεται δηλαδή από Κυριακήν και τελειώνει πάλιν εις Κυριακήν και επαναλαμβάνεται ενδιαμέσως πενήκοντα φορές ο αυτός κύκλος της ημέρας. Μιμείται δια τούτο την αιωνιότητα και είναι ομοία προς αυτήν' όπως εις την κυκλικήν κίνησιν, αρχίζει από τα ίδια σημεία και τελειώνει πάλιν εις τα ίδια. Κατ' αυτήν λοιπόν την ημέραν οι θεσμοί της Εκκλησίας μας edίδαξαν να προτιμώμεν την **ορθίαν** στάσιν, σαν να μεταφέρουν έτσι με τη διαρκή υπόμνησιν τον νουν μας από τα παρόντα εις τα μέλλοντα. Και μετά από κάθε γονυκλισίαν επίσης εγειρόμεθα, διά να δείξομεν έτσι ότι λόγω της αμαρτίας επέσαμεν εις την γην, λόγω της φιλανθρωπίας όμως του κτιστού μας ωδηγηθήκαμε εις τον ουρανόν.

Δεν θα με φθάση η ημέρα διά να εκθέσω τα **άγραφα** Μυστήρια της Εκκλησίας.

(Μέγας Βασίλειος, ΕΠΕ, ΤΟΜΟΣ 10, ΕΡΓΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: *impantokratoros.gr*)